

Managementletter tussentijdse controle 2018

Verslag voor het dagelijks bestuur

Veiligheidsregio Limburg-Noord |
Januari 2019

Ernst & Young Accountants LLP
Buitenplaats Vaeshartelt, Weert 11
6222 PG Maastricht, Netherlands
Postbus 100
6200 AC Maastricht, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 34 55
ey.com

VERTROUWELIJK

Het dagelijks bestuur van de
gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord
Drie Decembersingel 50
5921 AC VENLO

Maastricht, 14 januari 2019

REQ3128864/mm

Tussentijdse managementletter 2018

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

In het kader van de controle van de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord (hierna: Veiligheidsregio) brengen wij u hierbij verslag uit omtrent onze bevindingen naar aanleiding van onze tussentijdse werkzaamheden.

In onze managementletter rapporteren wij over onze bevindingen en mogelijke verbeterpunten op het gebied van uw administratieve bedrijfsvoering en interne beheersing. Onze bevindingen vloeien voort uit onze gebruikelijke werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole die naar onze mening van belang zijn voor het management en de directie. Dit heeft tot doel vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage te leveren aan het zelf controlerende vermogen van uw organisatie.

Bij deze bevindingen geven wij de risico's weer en doen wij aanbevelingen ter verbetering indien wij daarvoor mogelijkheden zien. Verder hebben wij de vanuit uw organisatie ontvangen reactie op de opgenomen bevindingen weergegeven en een prioriteitstelling opgenomen.

Indien onze werkzaamheden aanwijzingen opleveren voor opgetreden fraudes of onregelmatigheden, dan rapporteren wij u daar direct over. Dit is dit jaar niet aan de orde geweest.

De bevindingen in deze managementletter hebben wij op 30 november 2018 besproken met de concerncontroller.

Dit rapport is uitsluitend voor u bestemd en mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt, tenzij vooraf schriftelijke toestemming is verleend door EY. Wij vertrouwen u met deze informatie van dienst te zijn en zijn graag bereid tot het geven van een nadere toelichting.

Wij spreken onze waardering uit voor de plezierige samenwerking met de medewerkers van de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

Met vriendelijke groet,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. N.A.J. Silverentand RA
Externe accountant

Inhoudsopgave

1	Ontwikkelingen en impact controleaanpak en kernpunten van de controle	5
2	Bevindingen interim-controle	10
2.1	Samenvatting bevindingen en consequenties controleaanpak	10
2.2	Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen	12
2.3	Opvolging eerder gemelde bevindingen	21
2.4	IT en automatisering	26

Bijlagen

1	Actuele ontwikkelingen
2	Bevindingen interne beheersing

Totaal aantal pagina's: 38

Ontwikkelingen en impact op de controleaanpak en kernpunten van de controle

1 Ontwikkelingen en impact controleaanpak en kernpunten van de controle

Inleiding

Inleiding

Tijdens onze interim-controle hebben wij met name aandacht gevestigd op de significante bedrijfsprocessen. Deze zijn als volgt:

- ▶ Inkopen en betalingsverkeer
- ▶ Aanbestedingen
- ▶ Overige inkomsten (reizigersvaccinaties)
- ▶ Personeel en salarisadministratie
- ▶ Financieel afsluitproces
- ▶ Totstandkoming voorzieningen

In deze managementletter zullen wij alle bijzonderheden benoemen die wij hebben geconstateerd. Hierdoor heeft u een volledig overzicht van de bijzonderheden die verbeterd kunnen worden in de financiële processen van uw organisatie. Wij wijzen u erop dat een managementletter van nature kritisch van aard is, omdat deze zich richt op te verbeteren aspecten.

We hebben de Veiligheidsregio leren kennen als een dynamische organisatie waarin de afgelopen jaren de nodige wijzigingen hebben plaatsgevonden en nog steeds plaatsvinden. Per 1 januari jongstleden is de Veiligheidsregio overgegaan naar een nieuw financieel pakket. Momenteel wordt er volop gewerkt aan het verder inrichten van de interne beheersing rondom dit nieuwe financieel pakket. Daarnaast bent u bezig met het wijzigen van de managementstructuur bij de GGD. Onderdeel hiervan is het inrichten van een bedrijfsbureau voor de GGD waarbij de administratieve taken zoals planning worden georganiseerd door het bedrijfsbureau waardoor de GGD zich meer kan gaan richten op haar kerntaken.

Al deze veranderingen vergen de nodige aandacht van uw organisatie. Daarbij blijft samenspel en communicatie tussen uw organisatie en EY cruciaal. Voor wat betreft de wijzigingen, effect hebbend op de jaarrekening 2018, zijn wij reeds in overleg met de organisatie. Wij constateren dan ook dat de Veiligheidsregio deze ontwikkelingen op haar netvlies heeft en reeds voorbereidingen treft voor een goede implementatie.

<p>Kernpunten in onze controle</p>	<p>Wij constateren dat uw administratieve processen inclusief het rechtmatigheidsbeheer in de basis op orde zijn, echter op sommige gebieden nog wel aandacht vragen ter verdere optimalisatie.</p> <p>Kernpunten in onze controle Wij volgen de wijze waarop binnen uw organisatie wordt omgegaan met punten uit eerdere managementletters. Wij stellen dergelijke punten opnieuw aan de orde indien wij van mening zijn dat nadere aandacht van het management en de directie alsmede van het bestuur nog steeds op zijn plaats is. Wij stellen vast dat een deel van de bevindingen van voorgaand jaar adequaat opgevolgd zijn in 2018. Hiervoor verwijzen wij naar onze toelichting in hoofdstuk 2.</p> <p>Wij verrichten de controle van de jaarrekening door middel van een combinatie van procesgerichte en gegevensgerichte controlemaatregelen, gebaseerd op een risicoanalyse. De risicoanalyse richt zich op een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening. Dit betekent dat wij niet alle risico's die voor u als organisatie relevant zijn adresseren. De risicoanalyse is een iteratief proces en stellen wij gaandeweg bij, indien nodig. Ditzelfde geldt voor onze kernpunten in de controle.</p> <p>De tot op heden onderkende belangrijkste aandachtsgebieden in onze controle, onze zogenaamde kernpunten in de controle, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ wet Normering Topinkomens (WNT); ▶ aanbestedingsrechtmatigheid; ▶ onderbouwing prestatielevering en inkooporder; ▶ volledigheid van de transitorische posten. <p>Bovenstaande punten worden verderop in dit hoofdstuk nader uitgewerkt.</p>
<p>Wet Normering Topinkomens (WNT)</p>	<p>Wet Normering Topinkomens (WNT) Op 1 januari 2013 is de WNT van kracht geworden. De wet stelt, naast een verplichting tot openbaarmaking, een maximum aan de bezoldiging en contractuele ontslagvergoeding van bestuurders, toezichthouders en van de hoogste leidinggevenden. Het bezoldigingsmaximum over 2018 bedraagt € 189.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever. De ontslagvergoeding is gemaximaliseerd op twaalf maandsalarissen maar ten hoogste € 75.000.</p>

Aanbestedingsrechtmatigheid

Voor alle organisaties waarop de WNT van toepassing is, geldt dat de beloning van topfunctionarissen openbaar gemaakt dient te worden in de jaarstukken, ongeacht of de bezoldiging hoger of lager is dan het maximum. De openbaarmaking moet op persoonsniveau met naam en toenaam worden gedaan. Dit betekent dat deze informatie conform voorgaand boekjaar in de jaarrekening 2018 opgenomen dient te worden.

Wij verwachten dat u per jaareinde een analyse maakt van de WNT, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt welke functionarissen moeten voldoen aan de WNT. Wij vragen u om hierbij rekening te houden met mogelijke wijzigingen welke gedurende het jaar plaats hebben gevonden in de bezetting en samenstelling van de directie en het dagelijks bestuur. Tevens verwijzen wij naar onze bijlage waar wij een verdere toelichting hebben opgenomen van de wijzigingen in de WNT.

Aanbestedingsrechtmatigheid

Voor uw organisatie is het van belang om te voldoen aan de vereisten die worden gesteld op het gebied van de rechtmatigheid van de aanbestedingen. Wij verzoeken u om in een analyse aan te tonen in welke mate de inkopen rechtmatig hebben plaatsgevonden. Hiertoe dient intern een inkoopanalyse uitgevoerd te worden waarbij de kosten van de afgelopen vier jaar naast elkaar gezet worden om zodanig een analyse te kunnen maken van de kosten welke de aanbestedingsgrens overschrijden.

Tijdens de interim-controle hebben wij vastgesteld dat u in 2018 reeds één keer een dergelijke inkoopanalyse opgesteld heeft. Wij hebben kennis genomen van deze inkoopanalyse en concluderen dat deze zeer bruikbaar is voor het beoogde doel. Wel adviseren wij u om duidelijker vast te leggen op basis van welke wet- en regelgeving bepaalde kosten niet aanbestedingsplichtig zijn.

Wij verzoeken u om ook per jaareinde deze inkoopanalyse op te stellen. Gezien deze inkoopanalyse grotendeels handmatig opgesteld wordt, wijzen wij u op de risico's met betrekking tot het verlies of foutief verwerken van data. Wij benadrukken dan ook het belang voor het zorgvuldig documenteren van de aansluiting van de gehanteerde lijstwerken naar de financiële administratie.

Onderbouwing prestatielevering

Onderbouwing prestatielevering en inkooporder

Om de getrouwheid en rechtmatigheid van uw inkopen te kunnen waarborgen, is het van belang dat vastgesteld wordt dat een dienst of goed daadwerkelijk is geleverd. Tijdens onze interim-controle hebben wij, net zoals voorgaand jaar, geconstateerd dat de vastlegging van de prestatielevering niet op eenduidige wijze is ingebed in het inkoopproces. Niet voor alle inkoopfacturen is voldoende onderbouwing van de prestatielevering voorhanden. Daarnaast constateren wij dat niet elke factuur is gekoppeld aan een inkooporder. Wij adviseren u een analyse uit te voeren van de aanwezige risico's om aan de hand hiervan de prestatielevering af te dwingen voor kostencategorieën die een materiële impact kunnen hebben op de jaarrekening of op het rechtmatigheidsbeheer.

Wij hebben tijdens de interim-controle een steekproef uitgezet ten aanzien van de inkoopfacturen. Wij hebben onze detailwerkzaamheden uitgevoerd voor de periode januari tot en met juli 2018. Wij zullen tijdens de jaareindecontrole een additionele selectie maken om zekerheid te krijgen over het hele jaar.

Volledigheid van de transitorische posten en reclassificaties

Volledigheid van de transitorische posten en reclassificaties

Het overgrote deel van de controleverschillen in voorgaand jaar kwamen voort uit het volgende:

- ▶ Volledigheid transitorische posten: voorgaand jaar hebben wij geconstateerd dat facturen welke betrekking hadden op het boekjaar, niet verantwoord waren in de financiële administratie.
- ▶ Reclassificaties: voorgaand jaar hebben wij geconstateerd dat reclassificaties tussen verschillende posten in de jaarrekening onvoldoende waren verwerkt in de jaarrekening.

Wij vragen uw aandacht voor deze onderwerpen bij het uitvoeren van het financieel afsluitingsproces om zodanig het aantal controleverschillen te beperken.

Bevindingen interim-controle

2 Bevindingen interim-controle

2.1 Samenvatting bevindingen en consequenties controleaanpak

Hierna treft u een schematisch overzicht van onze bevindingen. Tevens treft u een prioriteitstelling aan waarbij wij gebruikmaken van de aanduidingen hoog (rood), gemiddeld (oranje) en laag (groen).

Nr	Bevinding	Prioriteit
Bevindingen 2018		
1	Administratie van transitorische posten per jaareinde	
2	Aanmaak van inkooporders bij het plaatsen van bestellingen	
3	Aanmaak inkooporders via UBW - prestatieleveringen	
4	Vastlegging van prestatielevering bij levering dienst en/of goed	
5	Autorisaties van wijzigingen aangebracht door super-users binnen het financieel pakket UBW	
6	Volledigheid contractenbank	
7	Beheersing significant disclosures (WNT en SiSa)	
8	Signaleren overschrijding aanbestedingsgrens	
Opgevolgde Bevindingen 2017		
9	Toerekening van kosten en opbrengsten aan tussentijdse periodes	
10	Verwerken van gewijzigde wet- en regelgeving inzake aanbestedingen in het inkoopbeleid	N.v.t.
11	Functiescheiding tarieven bij reizigersvaccinaties	N.v.t.
12	Wijzigingen crediteurenstamgegevens	N.v.t.

Nr	Bevinding	Prioriteit
13	Functievermenging bij bestellen, in ontvangst nemen reizigersvaccin, beheer voorraad vaccins, plaatsen vaccin, facturatie en incasseren opbrengsten	
14	Toerekening van kosten aan programmaonderdelen binnen programma's in het jaarverslag	N.v.t.

Hoog – een tekortkoming met grote/reële kans dat het risico zich gaat voordoen.

Middel – een mogelijke kans dat het risico zich gaat voordoen.

Laag – bevindingen met beperkte kans dat het risico zich gaat voordoen en/of zaken van huishoudelijke aard.

N.v.t. - Wij constateren dat er adequate opvolging gegeven is aan deze opmerking in de managementletter.

2.2 Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding en risico	Oorzaak en aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Administratie van transitorische posten per jaareinde			
<p>In boekjaar 2017 hebben we meerdere bevindingen geconstateerd met betrekking tot de afgrenzing van de kosten. Hierdoor waren de transitorische posten per jaareinde onvolledig verantwoord.</p>	<p>De bevinding wordt veroorzaakt doordat de administratie van de transitorische posten per jaareinde onvolledig is. Het interne beleid dat gevoerd wordt is onduidelijk of wordt niet altijd nageleefd door budgethouders.</p> <p>Wij bevelen u aan om een eenduidig beleid op te stellen inzake het onderkennen van transitorische posten per jaareinde (bijvoorbeeld boven een bepaald bedrag). Tevens doen wij de aanbeveling om actief met budgethouders in gesprek te gaan over kosten die zij nog verwachten op basis van in het boekjaar ingelegde inkooporders. Daarnaast adviseren wij u om een analyse uit te voeren op de facturen (bijvoorbeeld boven een bepaald bedrag) welke in de eerste twee maanden van 2019 binnen komen om vast te stellen of kosten, welke betrekking hebben op 2018, reeds voorzien zijn.</p>	<p>In 2018 is het proces verder aangescherpt inzake de transitorische posten per jaareinde. De financieel adviseur zal op basis van de gesprekken met de budgethouders en bestellingen een inschatting maken van de overlopende activa en passiva. Hierbij zal een ondergrens van € 10.000 worden gehanteerd.</p> <p>Gedurende het jaar hebben we acties ondernomen om het registreren van de verplichtingen onder de aandacht te brengen. We zullen op korte termijn de registratie van de verplichtingen nogmaals onder de aandacht brengen om dit risico te beperken. Verder zullen we bij het voorbereiden van de jaarrekeningcontrole de kosten over de eerste twee maanden van 2019 analyseren om te beoordelen of deze betrekking hebben op 2018.</p>	

Bevinding en risico	Oorzaak en aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Aanmaak van inkooporders bij het plaatsen van bestellingen			
<p>Wij hebben geconstateerd dat niet voor elke bestelling een inkooporder wordt aangemaakt door de persoon die de bestelling doet bij de leverancier. Wij onderkennen echter dat uw organisatie budgethouders aanspoort om inkooporders aan te maken via UBW om zo een leerproces te starten met betrekking tot het aanmaken van inkooporders.</p> <p>Er bestaat zowel een risico op onrechtmatige en/of ongewenste inkoop van goederen en/of diensten als een risico dat er een onvolledig beeld is van de verplichtingen.</p>	<p>De bevinding wordt veroorzaakt doordat het interne beleid met betrekking tot de aanmaak van inkooporders niet altijd wordt nageleefd binnen uw organisatie.</p> <p>Wij bevelen u aan om het interne beleid nogmaals onder de aandacht van uw medewerkers te brengen. Directe communicatie vanuit het management is hierbij gewenst. Tevens kan het aangaan van meer raamcontracten een positief effect hierop hebben. Daarnaast zou u ervoor kunnen kiezen om het beleid te voeren dat inkopen niet betaalbaar worden gesteld zonder dat hier een inkooporder aan ten grondslag ligt.</p>	<p>Dit heeft onze aandacht. Momenteel zijn we intensief bezig om budgethouders mee te nemen in het belang om inkooporders aan te maken. Naast communicatie vanuit het management hebben er ook overleggen plaatsgevonden met bestellers en budgethouders over de gewenste werkwijze.</p>	

Bevinding en risico	Oorzaak en aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Aanmaak inkooporders via UBW - prestatieleveringen			
<p>We hebben geconstateerd dat wanneer geen order in UBW wordt ingevoerd, er geen prestatieverklaring wordt afgedwongen in UBW bij ontvangst van de factuur. Hierdoor kunnen facturen die door budgethouders geautoriseerd zijn, betaalbaar worden gesteld zonder dat hier een prestatieverklaring voor is vastgesteld.</p> <p>Er bestaat een risico dat facturen betaald worden en kosten worden opgenomen in de financiële administratie waar geen geleverde prestatie tegenover staat. Dit leidt tot een getrouwheids- en onrechtmatigheidsprobleem.</p>	<p>De bevinding wordt veroorzaakt doordat niet wordt afgedwongen dat alle inkopen (orders) via UBW aangemaakt worden.</p> <p>Wij bevelen u aan om een intern beleid inzake inkooporders en prestatielevering op te stellen en dit te implementeren in UBW. Kern van dit beleid zal zijn het afdwingen om inkooporders te plaatsen via UBW. Daarnaast bevelen wij u aan om het interne beleid nogmaals onder de aandacht van de medewerkers te brengen. Directe communicatie vanuit het management is hierbij gewenst. Daarnaast zou u ervoor kunnen kiezen om het beleid te voeren dat inkopen niet betaalbaar worden gesteld zonder dat een inkooporder in UBW is aangemaakt.</p>	<p>Binnen de organisatie is het proces voor het rechtmatig doen van betalingen gebaseerd op de accordering van de prestatie door de budgethouder. Hierbij is gekozen voor een voor onze organisatie werkbare oplossing waarbij de bewijsvoering voor prestaties boven de € 10.000 bewaard worden. Rondom de accountantscontrole 2017 is afgesproken dat aanvullend bewijs verzameld zal worden voor alle op basis van een steekproef geselecteerde mutaties.</p>	

Bevinding en risico	Oorzaak en aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Vastlegging van prestatielevering bij levering dienst en/of goed			
<p>Wij hebben geconstateerd dat niet te allen tijden een prestatielevering wordt vastgelegd in UBW voor de inkopen. De verantwoordelijkheid is verlegd naar de budgethouders. Intern is er een beleid opgesteld om archivering van bewijsstukken van de prestatielevering vast te leggen van bedragen boven de tienduizend euro. Echter is deze threshold zodanig hoog dat ook inkopen onder deze threshold een materiële impact op de jaarrekening kunnen hebben.</p> <p>Het risico bestaat dat inkoopfacturen worden betaald en kosten worden opgenomen in de financiële administratie waar geen geleverde prestatie door de leverancier tegenover staat. Dit leidt tot een rechtmatigheids- en getrouwheidsprobleem.</p>	<p>De bevinding ontstaat doordat UBW afdwingt dat de besteller aanmerkt of de prestatie geleverd is. Verdere onderbouwing van de prestatielevering wordt niet afgedwongen. Ook niet voor facturen boven de tienduizend euro grens.</p> <p>Wij bevelen u aan om een intern beleid inzake prestatielevering op te stellen en dit te implementeren in UBW. Kern van dit beleid zal zijn het afdwingen van de vastlegging van de prestatieverklaring aan de hand van een onderliggend bewijsdocument. Daar waar een onderliggend bewijsdocument niet aan de orde is adviseren wij u om een toelichting inzake de prestatielevering op te nemen.</p>	<p>Binnen de organisatie is het proces voor het rechtmatig doen van betalingen gebaseerd op de accordering van de prestatie door de budgethouder. Hierbij is gekozen voor een voor onze organisatie werkbare oplossing waarbij de bewijsvoering voor prestaties boven de € 10.000 bewaard worden. Rondom de accountantscontrole 2017 is afgesproken dat aanvullend bewijs verzameld zal worden voor alle op basis van een steekproef geselecteerde mutaties.</p>	

Bevinding en risico	Oorzaak en aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Autorisaties van wijzigingen aangebracht door super-users binnen het financieel pakket UBW			
<p>Wij hebben geconstateerd dat er geen goedkeuring wordt afgedwongen bij het wijzigen van rollen en functies door super-users binnen UBW. Super-users vragen vooraf goedkeuring aan budgethouders, maar er vindt geen controle van de wijziging plaats achteraf.</p> <p>Er bestaat een risico op onrechtmatige en/of ongewenste wijzigingen binnen de inrichting van het financieel pakket UBW. Hierdoor bestaat het risico dat mogelijke functievermenging niet tijdig wordt opgemerkt en/of dat er fouten worden gemaakt in de toekenning van rollen aan (nieuwe) medewerkers.</p>	<p>De bevinding wordt veroorzaakt doordat er geen controle door UBW wordt afgedwongen bij het maken van wijzigingen door de super-user.</p> <p>Wij bevelen u aan om in UBW in te regelen dat de wijzigingen door super-users door een tweede persoon geautoriseerd dienen te worden. Indien dit technisch niet mogelijk is, bevelen wij u aan om een controle achteraf in te regelen waarbij loggings van wijzigingen door super-users worden gecontroleerd door een andere super-user.</p>	<p>Wijzigingen in rollen en functies door een super-user worden momenteel door een tweede medewerker fysiek geaccordeerd.</p>	

Bevinding en risico	Oorzaak en aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Volledigheid contractenbank			
<p>Wij hebben geconstateerd dat de contractenbank niet volledig is. Op basis van inlichtingen hebben wij geconstateerd dat in het verleden een medewerker is aangesteld die belast is met het waarborgen van de volledigheid en juistheid van het contractenregister. Deze medewerker heeft actief onderzoek gedaan naar de contracten en heeft contracten vanaf 1 januari 2016 opgenomen in de contractenbank. Dit houdt in dat contracten welke voor deze datum afgesloten zijn maar wel nog geldig zijn, mogelijk niet zijn opgenomen in de contractenbank. Daarnaast hebben we tijdens onze werkzaamheden vastgesteld dat een door ons geselecteerd contract (met tekendatum 2018) niet was opgenomen in de contractenbank.</p>	<p>De bevinding wordt veroorzaakt doordat de beheersingsmaatregelen om de volledigheid van de contractenbank te waarborgen niet met voldoende precisie zijn uitgevoerd.</p> <p>Wij bevelen u aan om de interne beheersingsmaatregelen die de volledigheid van het contractenregister waarborgen, aan te scherpen. Daarnaast adviseren we u om - naar aanleiding van de uitgevoerde spendanalyse - de contractenbank te completeren.</p>	<p>Binnen de organisatie worden alle contracten opgenomen in de contractenbank. Vanaf 1 januari 2016 worden de contracten in de contractenbank verder aangevuld met gedetailleerde contractgegevens. Op basis hiervan wordt vanuit de contractenbank door een medewerker signalen verstuurd naar contracteigenaren. Dit is een proces wat op zichzelf staande is. Vanuit contractenbank wordt niet gestuurd op het inkoop- en aanbestedingsproces.</p>	

Bevinding en risico	Oorzaak en aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
<p>Het risico bestaat dat als gevolg van bovenstaande, de signaleringsfunctie voor tijdige aanbesteding niet effectief is. Dit kan tot gevolg hebben dat inkopen niet conform de geldende wet- en regelgeving worden aanbesteed. Daarnaast bestaat het risico dat door de organisatie aangegane verplichtingen niet volledig worden toegelicht in de jaarrekening.</p>			

Bevinding en risico	Oorzaak en aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Beheersing significant disclosures (WNT en SiSa)			
<p>De verantwoording van de significant disclosures in de jaarrekening met betrekking tot de Wet Normering Topinkomens (WNT) en Single Information Single Audit (SiSa) zijn onderhevig aan "strengere" wet- en regelgeving. Wij constateren dat met betrekking tot deze significant disclosures geen beleid is opgesteld dat toeziet op de toetsing en naleving hiervan.</p> <p>Het risico bestaat dat de organisatie in een te laat stadium (bij de jaarrekeningcontrole) in kennis wordt gesteld dat zij niet voldoet aan de gestelde verplichtingen in het kader van de WNT- en SiSa-verantwoording. Met betrekking tot de SiSa-verantwoording kan dit leiden tot terugbetaling van ontvangen subsidiebijdragen aan de subsidieverstrekker.</p>	<p>De bevinding wordt veroorzaakt doordat er onvoldoende intern beleid is opgesteld dat toeziet op de toetsing en naleving van de WNT- en SiSa- regelgeving. Met name de controle van de opgestelde verantwoordingen is onvoldoende ingebed in dit proces.</p> <p>Wij bevelen u aan om een proces in te richten dat toeziet op de naleving van de gestelde eisen die de Wet Normering Topinkomens (WNT) en Single Information Single Audit (SiSa) met zich mee brengen. Hierbij is het van belang dat er sprake is van functiescheiding tussen het opstellen en het controleren van de verantwoording.</p>	<p>Het opstellen van de WNT- en SiSa-verantwoording is onderdeel van het proces van het opstellen van de jaarrekening. De kwaliteit van de SiSa-verantwoording is gewaarborgd door de kwalificaties van de betrokken medewerkers aangevuld met een controle door de concerncontroller.</p> <p>De WNT-verantwoording wordt opgesteld door medewerkers vanuit de personeelsadministratie en de financiële administratie. Ook hier is sprake van een controle door de concerncontroller. Voor de WNT maken wij daarnaast gebruik van externe expertise vanuit de accountant. Eventuele aanpassingen die vanuit deze expertiserol van worden doorgevoerd in de WNT-verantwoording zijn wat ons betreft dan ook inherent aan deze procesafspraken.</p>	

Bevinding en risico	Oorzaak en aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Signaleren overschrijding aanbestedingsgrens			
<p>We hebben geconstateerd dat niet alle inkopen via Team Inkopen lopen waardoor er geen vaste signalering plaatsvindt richting Team Inkopen om deze te betrekken bij de aanbestedingsprocedure.</p> <p>Het risico bestaat dat als er veel kleinere inkopen bij één partij plaatsvinden, alsnog sprake kan zijn van overschrijding van de drempel op nationaal of Europees niveau. Dit wordt gedeeltelijk ondervangen door het jaarlijks opstellen van de inkoopkalender. Daarnaast is de organisatie vanaf 2018 gestart met het uitvoeren van een halfjaarlijkse spendanalyse. Het is momenteel echter niet mogelijk om deze spendanalyse volledig vanuit het UBW op te stellen.</p>	<p>De bevinding wordt veroorzaakt doordat Team Inkopen pas betrokken wordt vanaf meervoudig onderhandse aanbestedingen. Echter bestaat er een risico dat veel kleinere inkopen bij één partij plaatsvinden, waardoor er alsnog sprake kan zijn van overschrijding van de aanbestedingsdrempel. Wij onderkennen de stappen die zijn gezet om Team Inkopen meer te betrekken bij de aanbestedingsprocedures.</p> <p>Tevens onderkennen wij de stappen die door u gemaakt zijn om een spendanalyse op te stellen. Wij bevelen u echter aan om deze spendanalyse vaker dan twee maal per jaar op te stellen gezien het hoge aantal bestellingen welke jaarlijks plaatsvindt.</p> <p>Daarnaast bevelen wij u aan om het in kaart te brengen bij welke typen inkopen u het hoogste risico loopt en te onderzoeken of u voor die inkopen meer gebruik kunt gaan maken van raamcontracten.</p>	<p>Het interne inkoopbeleid blijft continue onder de aandacht en gemonitord. In het proces contractenmanagement worden grote contracten en contracten met hoge risico's door team Inkoop gemonitord en tussentijds besproken in aMT en MT overleggen.</p> <p>Tevens wordt naast de jaarlijkse spendanalyse, welke door team Inkoop wordt opgesteld, in de interne controle een halfjaarlijkse analyse gemaakt op alle uitgaven over de laatste vier boekjaren. We zullen beoordelen of het mogelijk is om een soortgelijke spendanalyse uit UBW te krijgen.</p>	

2.3 Opvolging eerder gemelde bevindingen

Bevinding en risico	Opvolging	Aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Toerekenen van kosten en opbrengsten aan tussentijdse periodes				
<p>Omschrijving 2017: Wij hebben geconstateerd dat bepaalde kosten- en opbrengstencategorieën eenmalig worden verwerkt in de financiële administratie zonder dat deze worden toegerekend naar maanden en/of kwartalen. Hierdoor ontstaat het risico op onvoldoende inzicht in de periodieke realisatie van opbrengsten en kosten doordat deze niet met elkaar gematcht zijn.</p>	<p>Op basis van inlichtingen hebben we vastgesteld dat de Veiligheidsregio niet stuurt op tussentijdse resultaten, uitsluitend op de resultaten per jaareinde. We merken op dat bepaalde kosten- en opbrengstencategorieën nog altijd eenmalig worden verwerkt in de financiële administratie.</p>	<p>Ons advies is om een intern beleid op te stellen inzake het toerekenen van kosten- en opbrengstencategorieën naar verschillende perioden in de financiële administratie en dit beleid met uw medewerkers te communiceren. Dit zodat beter gestuurd kan worden op tussentijdse resultaten.</p> <p>Wij benadrukken dat wij deze aanbeveling alleen doen ten behoeve van optimalisatie van uw management informatie. Voor onze jaarrekeningcontrole maken wij geen gebruik van tussentijdse rapportages.</p>	<p>Door middel van soft-closures wordt periodiek een inschatting gemaakt van het te verwachten resultaat per einde boekjaar.</p>	

Bevinding en risico	Opvolging	Aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Verwerking van gewijzigde wet- en regelgeving inzake aanbestedingen in het inkoopbeleid				
<p>Omschrijving 2017: Wij hebben geconstateerd dat het gewijzigde aanbestedingsregime conform de aangepaste Aanbestedingswet 2012 niet is doorgevoerd in het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de Veiligheidsregio. Hierdoor ontstaat het risico dat aanbestedingen die niet meer onder het verplichte regime vallen niet onder de aandacht vallen van de budgethouders en Team Inkopen wat kan leiden tot onrechtmatige aanbestedingen.</p>	<p>Middels observatie en inlichtingen hebben we vastgesteld dat het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid is gewijzigd in 2018.</p>	<p>Wij constateren dat er adequate opvolging gegeven is aan deze opmerking in de management letter.</p>	<p>Geen verdere toelichting door het management</p>	<p>N.v.t.</p>
Functiescheiding tarieven bij reizigersvaccinaties				
<p>Omschrijving 2017: We hebben geconstateerd dat een verpleegkundige alsook een functioneel beheerder verantwoordelijk zijn voor zowel de invoer van tarieven in het Vaccinatieregister als ook de controle op deze invoer.</p>	<p>Op basis van inlichtingen en observatie hebben wij geconstateerd dat er een controle plaatsvindt op de invoer van de (door de directeur geautoriseerde) tarievenlijst door de business</p>	<p>Wij constateren dat er adequate opvolging gegeven is aan deze opmerking in de managementletter.</p>	<p>Geen verdere toelichting door het management</p>	<p>N.v.t.</p>

Bevinding en risico	Opvolging	Aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
Er vindt echter geen formele goedkeuring plaats op de invoer van tarieven in het Vaccinatieregister. Hierdoor ontstaat er het risico dat onjuiste invoer van tarieven niet wordt opgemerkt waardoor opbrengsten lager worden verantwoord dan begroot.	controller en door de functioneel beheerder.			
Wijzigingen crediteurenstamgegevens				
Omschrijving 2017: Wij hebben geconstateerd dat drie medewerkers van de financiële administratie beheersrechten hebben ten aanzien van het wijzigingen van crediteurenstamgegevens in het financiële pakket. Deze medewerkers zijn ook operationeel actief bij het boeken van inkoopfacturen en het opstellen van betaallijsten.	Op basis van observatie van de gebruikersrechten in het nieuwe financiële pakket UBW hebben wij geconstateerd dat medewerkers die betalingen kunnen accorderen geen crediteurenstamgegevens kunnen wijzigen.	Wij constateren dat er adequate opvolging gegeven is aan deze opmerking in de managementletter.	Geen verdere toelichting door het management	N.v.t.

Bevinding en risico	Opvolging	Aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
<p>Tevens hebben wij geconstateerd dat geen beheersmaatregel aanwezig is die de volledigheid van de controle op de crediteurenwijzigingen (met name bankrekeningnummers) of nieuwe crediteuren waarborgt.</p>	<p>Daarnaast hebben we op basis van inlichtingen geconstateerd dat het nieuwe financiële pakket (UBW) de controle van de crediteurenwijzigingen door een tweede medewerker afdwingt voordat de betaling kan plaatsvinden.</p>			
<p>Funcievermenging bij bestellen, in ontvangst nemen reizigersvaccin, beheer voorraad vaccins, plaatsen vaccin, facturatie en incasseren opbrengsten</p>				
<p>Omschrijving 2017: Wij hebben geconstateerd dat er funcievermenging aanwezig is tussen het bestellen, in ontvangst nemen van goederen reizigersvaccin, het beheren van de voorraad vaccins, het plaatsen van het vaccin bij klanten, de facturatie aan de klant en het incasseren van de opbrengsten.</p>	<p>Op basis van inlichtingen hebben wij geconstateerd dat er functiescheiding plaatsvindt tussen het plaatsen van het vaccin en facturatie/incasseren van opbrengsten.</p>	<p>Wij achten het risico van onttrekking van opbrengsten (winkel in winkel) minimaal door de toegepaste functiescheiding. Tevens wordt dit risico gemitigeerd doordat een Fona melding gedaan moet worden indien vaccins gemist worden.</p>	<p>Binnen de organisatie is het niet altijd mogelijk om de funcievermenging te ondervangen voor de locaties Venray en Weert. We zullen hier aandacht aan blijven besteden.</p>	

Bevinding en risico	Opvolging	Aanbeveling	Reactie management	Prioriteit
		Wel constateren wij dat er bij twee locaties nog steeds functievermenging kan ontstaan tussen het bestellen van vaccins en het in ontvangst nemen van vaccins.		
Toerekening van kosten aan programmaonderdelen binnen programma's in het jaarverslag				
We hebben geconstateerd dat er geen eenduidig proces bestaat met betrekking tot het toerekenen van indirecte kostenplaatsen aan programmaonderdelen in de jaarrekening. De allocatie wordt gedaan op basis van een inschatting van de financieel adviseur. Er bestaat een risico op verschuiving van kosten tussen programmaonderdelen in de jaarrekening.	U heeft ons geïnformeerd dat de verdeling naar programma's vanaf boekjaar 2018 automatisch plaatsvindt op basis van de kostenplaatsen waarop in UBW geboekt wordt. Hierdoor is de mate van subjectiviteit en de kans op fouten verlaagd. Er resteert nu enkel subjectiviteit in de allocatie naar programmaonderdelen binnen een programma.	Wij constateren dat er adequate opvolging gegeven is aan deze opmerking in de management letter.	Geen verdere toelichting door het management.	N.v.t.

2.4 IT en automatisering

Automatisering

Automatisering

De Veiligheidsregio heeft er voor gekozen om per 1 januari 2018 Exact te vervangen door Unit4 Business World (UBW). De voorbereidende werkzaamheden zijn reeds in 2017 gestart en de overgang op 1 januari 2018 is zonder problemen verlopen. Wij hebben kennis genomen van de werkzaamheden die door u verricht zijn om de juiste en volledige overgang van Exact naar UBW in kaart te brengen en te monitoren. Hieruit zijn geen bijzonderheden gebleken.

De Veiligheidsregio heeft een Service Level Agreement afgesloten met Unit4 waarin onderwerpen zoals onderhoud en back-up and recovery geregeld zijn. Wij wijzen u erop dat ook in het geval dat belangrijke IT-processen uitbesteed zijn, u zelf ook een rol heeft in het bewaken van de continuïteit van de IT-processen. Deze verantwoordelijkheid bestaat onder meer uit het bewaken van de door Unit4 uitgevoerde werkzaamheden en het opvolgen van bevindingen.

Betrouwbaarheid en continuïteit IT

Betrouwbaarheid en continuïteit IT

Als onderdeel van het verslag omtrent ons onderzoek maken we melding van bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Tot op heden hebben wij geen bevindingen geconstateerd die betrekking hebben op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

IT-beheersmaatregelen

IT-beheersmaatregelen

Wij hebben het automatiseringsproces in opzet besproken. Hieruit valt ons op dat enkele medewerkers beschikken over super user rechten. De super users hebben de mogelijkheid om rollen en of autorisaties aan te passen in UBW. Wij hebben geconstateerd dat er geen goedkeuring afgedwongen wordt over de wijzigingen die super users doorvoeren. Wij hebben onze aanbevelingen hieromtrent beschreven in voorgaande paragraaf.

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

BBV

De in 2015 gepubliceerde wetwijziging aangaande vernieuwing van het BBV resulteert in aanvullende wijzigingen met ingang van het jaarverslag 2017. Onderstaand is een overzicht opgenomen van de belangrijkste wijzigingen die vanaf 2017 van kracht worden:

Jaarverslag

- ▶ Binnen de programmaverantwoording dienen de bij ministeriële regeling voorgeschreven beleidsindicatoren te worden opgenomen, wij verwijzen hiervoor naar: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-16004.html>. De programmaverantwoording dient naast de verantwoording over de realisatie van de programma's en de overzichten van de algemene dekkingsmiddelen ook een verantwoording van de kosten van overhead te bevatten.
- ▶ Binnen de paragraaf lokale heffingen dient u inzicht te geven in de berekening van de tarieven van heffingen en de mate van kostendekkendheid. Dit is niet van toepassing voor de Veiligheidsregio.
- ▶ Binnen de paragraaf financiering dient u inzicht te geven in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte. Ten aanzien van de eerste drie punten adviseren we u aan te sluiten op het renteschema, zoals opgenomen in de notitie rente.
- ▶ Binnen de paragraaf verbonden partijen dient u de lijst van verbonden partijen op te delen in:
 - ▶ gemeenschappelijke regelingen;
 - ▶ vennootschappen en coöperaties;
 - ▶ stichtingen en verenigingen;
 - ▶ overige verbonden partijen.
- ▶ Tevens dient per verbonden partij de eventuele risico's voor de financiële positie van de Veiligheidsregio toegelicht te worden. Tot slot adviseren we u om, naar aanleiding van de notitie verbonden partijen, na te gaan of er bij uw Veiligheidsregio sprake is van verbonden partijen waarbij u een bestuurlijk belang heeft en sprake is van een structurele bekostiging vanuit de Veiligheidsregio. In dergelijke gevallen adviseert de commissie de betreffende verbonden partij, ondanks dat hier formeel juridisch geen sprake van is, wel op te nemen in de paragraaf.

Ontwikkelingen Wet Normering Topinkomens 2018

Jaarrekening

- ▶ Aan de jaarrekening dient een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en laste per taakveld toegevoegd te worden. Voor de voorgeschreven taakvelden verwijzen wij naar <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-20622.html>.
- ▶ Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening dient de gerealiseerde kosten van de overhead te bevatten. De gerealiseerde kosten van de overhead dienen te voldoen aan de voorwaarden zoals de commissie BBV stelt in haar notitie Overhead.
- ▶ Voor de categorie Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut vervalt de keuzemogelijkheid tot het wel of niet activeren. Deze investeringen dienen met ingang van 2017 te worden geactiveerd. Tevens is het niet langer toegestaan om reserves direct hierop in mindering te brengen of versneld af te schrijven. Dit is nog wel toegestaan op investeringen van voor 1 januari 2017.
- ▶ Bijdragen van derden aan materiële vaste activa moeten met ingang van 1 januari 2017 in mindering gebracht worden op de boekwaarde van het actief. Dit was tot 2017 een keuzemogelijkheid.

Wij vragen bij het opstellen van het jaarverslag 2017 uw aandacht voor een juiste en volledige verwerking van de wijzigingen in de BBV-verslaggevingsregels.

Op 1 juli 2017 is de Evaluatiewet WNT in werking getreden waarmee diverse onderdelen van de WNT zijn gewijzigd. In het navolgende zullen wij kort de belangrijkste wijzigingen behandelen die in werking zijn getreden per 1 januari 2018.

Wijzigingen per 1 januari 2018

- ▶ Normbedragen
Voor 2018 geldt het volgende voljaars, voltijds bezoldigingsmaximum voor de decentrale overheid: € 189.000.

- ▶ **Topfunctionaris na neerleggen van functie**
Het begrip gewezen topfunctionaris is komen te vervallen in de WNT. Op topfunctionarissen (de functie als topfunctionaris is ingegaan op of na 1 januari 2018), die hun functie als topfunctionaris meer dan twaalf maanden hebben vervuld bij de instelling en na het neerleggen van hun functie als topfunctionaris bij dezelfde rechtspersoon een dienstverband behouden, blijven de WNT-normeringen nog vier jaar van toepassing. Het vorenstaande geldt dus niet voor topfunctionarissen waarvan de functie als topfunctionaris is ingegaan vóór 1 januari 2018 of topfunctionarissen die de functie als topfunctionaris minder dan twaalf maanden hebben vervuld. Voor hen geldt dat, indien zij een definitieve niet-topfunctie gaan vervullen, zij per direct gelden als overige functionaris. Dit geldt ook voor de functionarissen die tot 1 januari 2018 als gewezen topfunctionaris zijn aangemerkt.

- ▶ **Anticumulatiebepaling**
Indien een leidinggevende topfunctionaris bij meerdere WNT-plichtige instellingen een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, mag de totale bezoldiging niet hoger zijn dan het algemeen bezoldigingsmaximum of een eventueel individueel toepasselijk hoger bezoldigingsmaximum.

Deze anticumulatiebepaling geldt alleen voor leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking en dus niet voor functies als voorzitter of lid van een toezichthoudend orgaan of topfunctionaris zonder dienstbetrekking. Daarnaast geldt voor alle topfunctionarissen dat de bezoldiging die de topfunctionaris van iedere instelling ontvangt afzonderlijk aan het individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum moet worden getoetst.

Op het moment dat een leidinggevende topfunctionaris met een lopende dienstbetrekking bij een WNT-instelling tevens een dienstbetrekking bij een andere WNT-plichtige instelling aangaat op of na 1 januari 2018, dan dient deze leidinggevende topfunctionaris dit te melden bij beide instellingen en ervoor te zorgen dat de gecumuleerde bezoldiging bij alle WNT-instellingen niet boven het voor het betreffende jaar geldende algemene bezoldigingsmaximum uitkomt.

De gegevens die op grond van de anticumulatiebepaling (artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT) in de WNT-verantwoording moeten worden opgenomen worden niet betrokken in de controle door de accountant en vallen op grond van het controleprotocol WNT buiten de aard en reikwijdte van de controlewerkzaamheden van de accountant.

- ▶ **Publicatieplicht WNT-gegevens op internet**
Met ingang van 1 januari 2018 zijn WNT-instellingen verplicht de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn.

Verduidelijking geldende wet- en regelgeving

- ▶ **Gelieerdheid**

De toelichting van gelieerdheid is in de WNT aangepast, om duidelijker het begrip gelieerdheid te omschrijven.

In het kader van de WNT is sprake van gelieerdheid indien:

- ▶ de topfunctionaris werkzaam bij de WNT-instelling die op de bijlagen bij de WNT voorkomt, tevens werkzaam is bij een door deze WNT-instelling opgerichte rechtspersoon, die niet reeds zelf onder de WNT valt;
- ▶ de topfunctionaris werkzaam bij de WNT-instelling die op de bijlagen bij de WNT voorkomt, tevens werkzaam is bij een rechtspersoon, die niet reeds zelf onder de WNT valt, waarin de WNT-instelling een of meer leden in het bestuur benoemt of op andere wijze invloed van betekenis uitoefent op het beheer of beleid.

Een topfunctionaris die een dienstverband heeft of die werkzaam is bij een gelieerde rechtspersoon (zoals hiervoor toegelicht) en de verantwoordelijke van de gelieerde rechtspersoon komen geen bezoldiging overeen voorzover de som van de bezoldigingen meer bedraagt dan het voor de WNT-instelling geldende bezoldigingsmaximum. Deze toets aan het voor de WNT-instelling geldende bezoldigingsmaximum dient te worden uitgevoerd in aanvulling op de toets aan het individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum als topfunctionaris van de WNT-instelling.

Ontwikkelingen Wet Normering Topinkomens 2019

▶ Meerdere functies bij de WNT-instelling

De toelichting van de maximale bezoldiging ingeval van meerdere functies bij dezelfde rechtspersoon is aangepast. Als een topfunctionaris bij dezelfde rechtspersoon of instelling hetzelfde moment tevens een functie als niet-topfunctionaris vervult dan dient de bezoldiging van beide functies bij elkaar te worden opgeteld om vast te stellen of aan het voor de instelling geldende bezoldigingsmaximum is voldaan.

Deze toets aan het voor de instelling geldende bezoldigingsmaximum dient te worden uitgevoerd in aanvulling op de toets aan het individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum dat voor de topfunctionaris geldt.

Ontwikkelingen WNT wet- en regelgeving 2019

Momenteel vindt een aanpassing van de Uitvoeringsregeling WNT en de Beleidsregels WNT voor 2019 plaats.

Afkoop vakantiedagen bij beëindiging dienstverband

De belangrijkste wijziging ziet toe op de afkoop van wettelijke vakantiedagen bij beëindiging van het dienstverband. Om te voorkomen dat topfunctionarissen hun vakantieaanspraak (volledig) moeten opgeven, maar tegelijkertijd ter voorkoming van afspraken over het opsparen van meerjarige vakantieaanspraken tot het einde van het dienstverband, geldt vanaf inwerkingtreding van de herziene Uitvoeringsregeling WNT dat afkoop van niet-opgenomen wettelijke vakantiedagen tot een maximum is toegestaan. Dat maximum omvat een periode van vakantieaanspraken die ontleend is aan de jaarlijkse vakantieaanspraak op grond van het BW. Het betreffende deel van de afkoopsom wordt niet als bezoldiging beschouwd voor zover de uitbetaling daarvan tot overschrijding van het bezoldigingsmaximum zou leiden.

VPL-premie

Daarnaast is in de (concept) Uitvoeringsregeling WNT voor 2019 aan de in artikel 2, tweede lid onder q (het werkgeversdeel van premies voor of bijdragen aan pensioenregelingen) en r (het werkgeversdeel van premies voor of bijdragen aan regelingen voor vervroegde uittreding) opgenomen bezoldigingscomponenten toegevoegd: ongeacht of daar voor de topfunctionaris concrete vermogensaanspraken uit voortvloeien of tegenover staan.

Hiermee is verduidelijkt dat de werkgeverspremie of -bijdrage voor overgangsrecht VPL dan wel voor inkoop van voorwaardelijk pensioen in verband met overgangsrecht VPL in alle gevallen tot de bezoldiging in de zin van de WNT moet worden gerekend, ongeacht of de betrokken functionaris wel of niet onder het VPL-overgangsrecht of onder de voorwaardelijke inkoopregeling valt.

Aangezien het hier een verduidelijking van een reeds bestaande bepaling betreft werkt deze wijziging van artikel 2, tweede lid, onderdelen q en r, terug tot en met de datum van inwerkingtreding van de WNT, zijnde 1 januari 2013.

Dit blijkt tevens uit het controleprotocol voor 2018, waarin is opgenomen dat van de bezoldiging in de zin van de WNT ook deel uit maakt de werkgeverspremie of -bijdrage overgangsregeling VPL c.q. inkoop voorwaardelijk pensioen, ongeacht of de betrokken functionaris al dan niet aanspraak heeft op voorwaardelijk pensioen op grond van de overgangsregeling.

Bevindingen interne beheersing

1 Entity level controls

Entity level controls

Entity level controls richten zich op de beheersmaatregelen voor de Veiligheidsregio als geheel. Entity level controls hebben een voorwaardelijk karakter als het gaat om de effectiviteit van de interne beheersing in de processen van de Veiligheidsregio. De organisatiecultuur is hierbij een belangrijk element, welke sterk wordt bepaald door de Toon aan de top. Wij besteden bij onze controlewerkzaamheden aandacht aan uw entity level controls, voor zover wij dit relevant achten voor onze jaarrekeningcontrole. Entity level controls kunnen in de volgende categorieën worden verdeeld (op basis van het COSO-model):

- ▶ Interne beheersomgeving
- ▶ Risicomanagement
- ▶ Monitoring
- ▶ Informatie en communicatie
- ▶ Beheersmaatregelen

In dit kader willen wij hierna nader in detail ingaan op de interne beheersomgeving, het risicomanagement en de monitoring. Wij verstrekken u hierbij geen oordeel, maar willen u wel graag voorzien van een nader inzicht van deze aandachtsgebieden op onze controleaanpak en geven u graag onze mening als professional in dit kader.

2 Interne beheersomgeving

Interne beheersomgeving

De effectiviteit van de interne beheersing wordt onder andere bepaald door de integriteit van het personeel en de bestuurders. Het belang van integriteit en ethische aspecten binnen de Veiligheidsregio worden door de organisatie nadrukkelijk onderkend en is verweven in de organisatiestructuur en administratieve organisatie/interne controle. Zo heeft de Veiligheidsregio een gedragscode ontwikkeld.

Wij constateren dat de interne beheersomgeving op entity level niveau binnen de Veiligheidsregio in opzet toereikend is ingericht en dat verbeteringen zijn doorgevoerd ten opzichte van voorgaand jaar. Vanaf 2018 wordt de gedragscode niet alleen verstrekt aan alle medewerkers bij indiensttreding maar vindt ook twee maal per jaar een introductiedag plaats. Tijdens deze introductiedag wordt de gedragscode actief kenbaar gemaakt aan het personeel en worden de medewerkers beëdigd. Dit actief kenbaar maken van de manier van werken binnen de Veiligheidsregio verhoogt de betrokkenheid van integer handelen conform de beleidsrichtlijnen van de Veiligheidsregio.

Verder hebben wij detail opmerkingen op procesniveau. Hiervoor verwijzen wij naar het hoofdstuk bevindingen interim-controle. Ten aanzien van onze bevindingen geldt dat deze leemtes in de beheersing tot een verhoogd risico op onregelmatigheden leiden. Het is van belang om deze zo spoedig mogelijk te mitigeren.

3 Risicomanagement en monitoring

Risicomanagement

De Veiligheidsregio heeft binnen het risicomanagement de strategische risico's geïdentificeerd. Deze risico's worden toegelicht op kans en omvang in de bestuursrapportage aan het algemeen bestuur. De benodigde weerstandscapaciteit is een resultante van de strategische risico's.

In opvolging van onze bevindingen in voorgaande jaren, heeft u een kader ingericht waarin wordt ingegaan op de aanwezighe inherente en significante risico's binnen uw bedrijfsvoering.

U heeft het risicomanagement ingebed in een digitaal platform in de vorm van software-applicatie Naris. Dit programma geeft specifieke richtlijnen bij het onderkennen, kwantificeren en mitigeren van risico's binnen de organisatie.

Momenteel is het risicomanagement proces in "Naris" met name ingestoken op strategische risico's. U heeft ons geïnformeerd dit in de toekomst graag breder te trekken naar procesrisico's. Tevens heeft u ons geïnformeerd dat u het risicomanagementproces verder wilt ontwikkelen door een meldingscultuur te creëren waarbij risico's en eventuele verbeterpunten vanuit de interne organisatie worden gemeld. Gepland staat om dit per 1 januari 2019 te implementeren. Wij onderschrijven dit voornemen om het risicomanagement proces verder uit te breiden en te formaliseren.

Monitoring

In 2017 heeft u binnen de Veiligheidsregio de rol van de interne controle aangescherpt, mede door de aanstelling van een interne AO/IB specialist met ervaring binnen de accountancy. De uitvoering van de reguliere interne controle wordt uitgevoerd door de afdeling Financiën.

De door de medewerkers van de afdeling Financiën verrichte interne controlewerkzaamheden vormen een belangrijk onderdeel van de interne beheersing binnen de Veiligheidsregio. De mate waarin wij gebruik kunnen maken van de interne controlewerkzaamheden wordt bepaald op basis van de mate van objectiviteit, deskundigheid, professionele zorgvuldigheid en communicatie.

Om te kunnen steunen op de werkzaamheden van de interne controle is een groot aantal criteria van belang waarvan de belangrijkste als volgt kunnen worden weergegeven:

- ▶ Wordt de interne controle uitgevoerd c.q. aangestuurd door een registeraccountant?
- ▶ Beschikken de functionarissen die zijn belast met de interne controlefunctie over voldoende kennis en ervaring?
- ▶ Is er een door de directie en het dagelijks bestuur goedgekeurd controleplan?
- ▶ Heeft de interne controle een onafhankelijke positie binnen de organisatie?
- ▶ Worden de bevindingen periodiek gerapporteerd aan de directie en het dagelijks bestuur?
- ▶ Vindt er een kwaliteitsreview plaats op de door de interne controle uitgevoerde werkzaamheden?
- ▶ Is de organisatorische positie van de interne controle juist ingevuld als een afzonderlijk orgaan of is deze opgenomen in een bestaande afdeling?
- ▶ Bestaat er een formele methodologie waarin de aard, reikwijdte en omvang van de te verrichten werkzaamheden zijn opgenomen, alsmede procedures en beleidsrichtlijnen voor opleiding van interne controlefunctionarissen?
- ▶ Wordt door de interne controle-functionaris een risicoanalyse gemaakt van de primaire processen en interne beheersmaatregelen?

Tijdens onze tussentijdse werkzaamheden hebben wij geconstateerd dat in 2018 niet aan alle bovenvermelde eisen is voldaan waardoor wij als externe accountant niet kunnen steunen op de werkzaamheden van de interne controle. Wel hebben wij gebruik gemaakt van de door de Veiligheidsregio uitgevoerde werkzaamheden en verzamelde informatie voor het uitvoeren van onze eigen waarnemingen. Enkele belangrijke aspecten die hebben geleid tot deze conclusie betreffen het ontbreken van risicoanalyses inclusief te testen beheersmaatregelen, rapportage en follow-up op bevindingen en interne review.

4 Informatie en communicatie

Informatie en communicatie

Door middel van uw planning- en controlproducten wordt het algemeen bestuur periodiek geïnformeerd over de (financiële) begroting, voortgang en verantwoording. Los van het feit dat de jaarrekening ons controleobject is, nemen wij ook kennis van de overige planning- en controlproducten. In het kader van de natuurlijke adviesfunctie rapporteren wij u datgene dat ons opvalt.

De Veiligheidsregio heeft een halfjaarlijks afsluitproces met als product de bestuursrapportage. Op verzoek van het algemeen bestuur is een bestuursrapportage opgesteld over de periode januari tot en met juni 2018.

De bestuursrapportage bevat relevante financiële en niet-financiële informatie. De financiële rapportage wordt nauwkeurig geanalyseerd en verschillen ten opzichte van de begroting worden helder uiteengezet. Tevens wordt een verwachting gegeven over de financiële en niet-financiële informatie per jaareinde. Wij achten de huidige planning- en controlproducten van de Veiligheidsregio adequaat gezien de omvang van uw organisatie.